

Izhaja vsaki četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru z pošiljanjem
na dom
za celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" $\frac{1}{4}$ " . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" $\frac{1}{4}$ " . — fl. 62 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo,
plača za vrstico je 10 k.
in za kolek 30 k.

Poduk v gospodarstvu bogati deželo."

Štv. 13.

V Mariboru 11. julija 1867.

Tečaj I.

Je-li še kaj upanja?

Po slednjih dogodbah se je vlegla neka bezupnost v srca slovenska. Kakor z zaprtimi očmi pričakuje večina naših rodoljubov zadnjega osodopolnega mahleja, in kdor bi hotel v kratkih besedah opisati mnenje slov. sveta, naj bolje menda bi ga izrazil pozluzevaje se Prešernovih besed: "Na tleh leže slovenstva stebri stari."

Res kdor med nami v golo sedajnost oči upira, mora mu skoraj srce upasti. Narodi kličejo po vsakdanjem kruhu pravice, nazaj zahtevajo svoje prvenstvo v slobodi, katero jim nikdar ni bilo na prodaj. Na Dunaju pa sedi državni zbor, hoče narodom pravico in svobodo odkupiti in jim kuha za to neko lečino jed, katero je pa tako redko vsukal, da bi v krebno tekla. Kar se nas Slavjanov tiče, vidi se kakor da bi se že delala žlica, v kateri se imamo potopiti. Do zdaj pa še ta žlica ni gotova in dokler ne bo, bodimo pogumni, naj pride čez nas kar hoče, morebiti nikdar nismo bliže bili svojej sreči, kakor zdaj.

Absolutizem (samovladarstvo) se je bil preživel. Ne smemo sicer reči, da bi bili pokali topovi pri Solferini in Magenti na njegovem grobu; ne da pa se tajiti, da so mu stavili zadnji obrok. Njegovo mesto osrečiti onemoglo Avstrijo je bil prevzel vstavni centralizem z nemškim nadvladanjem. Da tudi ž njim ni nič, dokazovali smo avstrijski Slavjani dokaj let, pa nam se ni verjelo, dokler niso naših misli krvavo potrdili pruski topovi pri Sadovi in kraljevem Gradcu. Centralizem se je razcepil na dvoje: nastal je dualizem, t. j. nemški centralizem tikraj, mažarski onkraj Litve. Ali noben način vladanja ni svoje nezmožnosti tako hitro dokazal, kakor dualizem. — Sto in stoletja je vladal z večjo ali manjšo srečo absolutizem; blizo šest let je životaril ustavni centralizem; ni pa še pol leta, kar imamo dualizem, in očevidno je, da mora nehati dualizem, ali pa — Avstrija, Očevidno kaj pa da le onim, ki hočejo gledati. Le se ozrimo!

Balkanski polotok odmeva od vojnega vriska; slavjanski velikan, o katerem se je do zdaj menilo, da si pušča kakor kralj Matjaž le rasti na tihem svojo brado devetkrat okoli kamnite mize, je sicer zdaj le še zdihtol, pa že pred njegovim (bratovskim) zdihtlejem se trese ostarela Evropa; Pruskeje je, kakor vleva francoski prigovor pri jedi narastel tek in željno steza svoje roke po vsakej deželici, kjer si kakoga Nemca misli; Francoska hoče svojo obledelo slavo zopet na noge spraviti in Laška tudi še nima, kakor pravi, svojih narodnih mej: reprezentanta dualizma pa, državna zbora v Pešti in Beču mirno vlivata svoj potitični svinec, kakor da bi se vse to Avstrije nič ne tikalo, kakor da bi bila Avstrija obdana s kitajskim ozidjem. — Tako dualizem umeva zvunajno politiko. In notrajno? Ne bolje! Nezadovoljnost z dualizmom povsodi raste, že Nemcem in Mažarom več ne zadostuje, in če pojde še nekoliko časa tako naprej bodo poslanci v Pešti in Beču — edini dualisti. Posebno zadnjim pa ga dualizem že tudi mnogo prizadeva — pa vendar ni še nobeden ministar. Dasiravno so ti možje g. Beustu k vsemu prikimali, kar je želel, so se mu vendar tako slabo prikupili, da si je raje vzel neliberalnega in malo ljubljene g. Hye-ta, ki ni niti poslanec, za ministra.

Pri vsem tem ne more dolgo trpeti in dualizem pojde, od koder je prišel in prepričani smo, ta se mu ne bode niti ta čast skazala, da bi ga s topovi pokopali.

Tako Avstriji ne ostane drugega kakor dolgo zaničevani in obrekovani federalizem, in za nas Slavjane pride potem če že ne zlata, pa vsaj boljša doba.

Gospodarske stvari.

Trsoznanstvo.

(Dalje.)

Št. 8. Tičevina rana modra, frühblauer Wildbacher. Ima bolj neravno, gubasto listje in vejasto grozdje, katero blizo 14 dni prej zori, drugače pa je vsa enaka prejšnjemu.

Št. 9. Tičevina trnolomodra, schlehenblauer Wildbacher. Se razločuje od modre po beložoltem rožju, bolj vejastem rahlem grozdju z drobnimi rdečomodrimi jagodami in čeravno pozneje zori, ga nekteri bolj čislajo, ker so jagode vse na enkrat zrele, med tem, ko gosti grozd modre tičevine zelene jagode hranuje in vino kvari, katero se po 3. letu precej poboljša in bolj belo postane; drugi pa toto trto zatirajo.

Št. 10. Tičevina rdečelistna, rothblättriger Wildbacher. Je razun menj narezanega, bolj nagega in na robu zavitega listja, katero je septembra že rdečkasto, enaka prvemu, vender manj vredena.

Št. 11. Tičevina pozna modra, später, blauer Wildbacher. (Catonina elongata,) ima bolj veliko listje, daljše kolence, močno raste in pozneje zori kakor prva, v cvetu je občutljiva, zato se povsod zatira.

Št. 12. Tičevina bela ali tičjanek, muhovnik, weisse Vogeltraube, (lat. avicella inanis.)

Mali trs je prtičen, rožje rjavo, črnopikasto, kolencea okoli 3 palce dolga.

Listje je mali modrini ali cimotniku podobno, kakor papir tanko, malo narezano, ostro zobčasto; veruge stranske malo razširjene, petlja napol odprta, večidel zaprta; zgornja stran ravna, temnozelená, spodnja gola, petlja 3 palce dolga, rdečkasta. Grozd rahel, mal, vender večkrat zlo dolg, recelj kratek, tenek, prhek; jagode neenake, opečene, prav tankomešičkaste, žilaste, zlo sladke, rano zori, že začetek septembra.

Hasek izvrstnega vinograda.

(Dalje.)

Iz prejšnega vidimo, da je to velik razloček! — Tudi letos plačujejo lanska vina po 80 for. in še čez, stara vina pa po 120 for s posodo vred. Jaz sem prodal štrtinjak brez posode lanskega vina za 80 for 50 kr. Pridelal pa pri vsem tem, da mi je mraz dobro tretjino pobral 90 veder ali 9 štrtinjakov na enem oralu; nov vinograd blizo 3 oralov še ne rodi. — Koliko pa ti? ki si ne dajaš nič dopovedati, se nočeš učiti in se le vedno stare trme držiš, ter se hudiš celo nad une, koji te dramijo in k boljšemu blagostanu silijo. — Uči se toraj rad, čitaj Slovenskega Gospodarja, Novice, umnega vinorejca itd. Tu ni gledati na neke krajcarje bodisi forinte. Po krčmah, sejmi, shodih, na prevzetnih nošah itd. pa bodi skop in trd kot jeklo, ker te reči niso neobhodno potrebne, kolikor si v teh rečih pretrd, toliko bodi v unih darežljivi in velkodušnejši: jaz sem se iz slavnih „Novic“ gospodarstva naučil; Bog jim plati! Ne izgovarjaj se s tem:

En oral se lahko izvrstno oskrbljuje, al 10 in še več pa ne gre tako brzo! Na to ti rečem: Kdor ima 10 in še več oralov vinograda še ložej zboljšuje od unega z enim oralom; saj ima več dohodkov, več prikladne k boljšanju zemlje, živine, več moči, več vinarjev: daj jim zaslužka! — Kdor ima 10 krav, ima tudi več mleka, smetene, sira, masla, gnoja itd., in mora obenem več krme, nastelje, ljudi itd. imeti od unega, koji ima le eno kravo. Ako pa ne gre, zmanjšaj si število krav! Vse je primerno.

Spravljaj vino pošteno skupaj; in na dobrem imenu ti naj več bo kot na vsaki drugi robi. V pivnici, kleti naj bo vse lično in snažno brez plesnin in pajčevin, kar se mora večkrat snažiti. Glej, lani sem 2 polnjaka 64 leta prav kislega, en polnjak zmešanega in en polnjak 65 leta izvrstnega vina brez posode le za 100 for. nekemu podkupcu prodal, ki je izvrstni polnjak za ljutomerski samotok ali sladino z velikim dobičkom prodal, in se ve, je bil moje odkritosrčnosti in poštenosti prepričan, in tako je letos spet radostno sedajno vino prevzel. Pred dvema letoma mi je pa nek drugi podkupec, ko je že vino odpeljal in izplatil po 80 for. štrtinjak brez posode, še 20 for. doposlal iz proste volje, tako je bil zadovoljen! Prepustil sem mu namreč ceno in vrednost spoznati in mi vino izplatiti. Jaz sem si mislil, ako me letos opehariš, vkaniš, drugokrat nič ne dobiš, saj gorice ne prodam. Tako poštene možje ravnajo.

Iz tega se vsakdo lahko prepriča o hasnovitosti izvsvtnega vinograda. Sedaj pa še nekoliko besedic tebi, dragi vinorejec!

Ne zaničuj me preden moj značaj poznaš. Vedi, jaz se prilizavati pa tudi „lagati“ nevem: Kar je, to je; zmotim se že: to je pa naravno. Zato so moji sestavki vsi nekoliko pikeči, ostrost ali kakor nježna gospoda pravi, „surovost“, pa s šalivnimi stavki krotujem, ker srce ni tako hudobno kot ostri stavki pričajo, ki izvirajo iz čiste ljubezni za tvoj blagor in srečo časno in večno. Tudi se nočem bahati s tem, Bog obvaruj! Al ker sem precej grbastega sveta obhodil, ljudstva raznega precej spoznal, menim, da pravo storim, ako delansko, praktično ljudem svoja prepričanja pred oči stavljam.

Vedi še to. Moj vinograd hodijo skrbni vinorejci od daleč gledat. — Kar se pa trgatve dotiče, nisem sam, ampak po 18 do 20 trgačev imam na dan. O stiskovanju, prešanju je spet po 5 do 6 ljudi: 3 stiskavničarji, en moštinar in ena do dve moštনারici, ki vsi oči imajo, in toraj vidijo, koliko polnjakov nalijejo. Mošt pa naravnost doli iz stiskavnice skozi žleb v kad v kleti ali pivnici postavljeno teče. O prodaji vina je pa moj ogleda, moja vinarja in vsi, ki vidijo vino odpeljevati. Iz vsega tega je tedaj očevidno, da čarovati, coprati ne znam, le slabo moliti, trpeti, umno delati in kakor je Božja volja pričakujem blagoslova od zgoraj meni v hasek a tebi v posnem, zato ti toliko priobčujem. Pregovor: propria laus foetet: lastna hvala smrdi, po takem mene ne zadene, ker je resnica dokazana. Komur pa ni prav, naj me temeljito in neovržljivo zavrne in poduči; še hvaležen mu bom.

(Dalje prihodnjič.)

Bčelarstvo.

„Majhna je bčela med letječimi živalmi, pa njen sad ima prednost med sladčicami. Sir. 11. 3.“

Moje bčelarstvo. Akoravno na visoki gori, kder radi pihlajo neprijazni vetrovi, so bčelice moje v lanski jeseni semkaj prenešene skoz zimo čvrste ostale in se že v velikem travnu rojile ali mladile, kakor tukej govore. Imajo tukaj prav dobro pašo na cvetlicah in grmovju, na cvetečem sadnjem drevju, na domačih lipah in visokih kostanjih, na hojah in na travnikih. Dobil sem šest mladih rojev, in tri odroje ali roje prisiljenec ktere sem sam napravil, dva iz dzierzonskih panjev in enega iz slamnatega koša. Imam različne panje. Slamnate in lesene pregibljuje ali dzierzonske. Naj ročniši so dzierzonski pregibljivi panji, kder se zamore satovje (pogače) na deskicah viseče z bčelicami vred pregledati, prenašati in tako bčelicam pomagati, odroje delati, roje ponoviti ali strd jim odjemati, brez da bi se ktera bčelica vmorila.

Tudi pri slamnatih koših (panjih) ni treba bčelic vmoriti, kakor je grozno to ravnanje pri mnogih dozdej vladalo, ako ima koš zvrhoma do 3 palce veliko luknjico, na

ktero se naklada ali drugi košek naloži in ktere bčelice v dobri paši sosebno v jeseni o cvetju ajde (paganke) s sa-moj strdjo napolnijo, ktera se v pozno jesen ali proti zimi odvzame in porabi.

Ložeje pa kakor to ravnanje s pregibljivimi panji in odroji popisati, se da očitno razkladati in pokazati. K temu sem iz srca pripravljen.

Pri sv. Križu 27. junija.

Fr. V.

Še za bčelarje nekaj. Ktero zelenje se ne sme poleg ulnjaka sejati ali saditi. Poleg ulnjaka se ne sme sejati ali saditi čebul (Cuk) česnik (bčele namreč jih duha nemorejo vohati) in ravno tako ne zelja, koleraba in salate kajti, če bčele z voskom zlo obtežene na te zelenje sedeje, one so tako slabe in trudne pri nasprotnem vetru da si ne morejo več tako pomoči, da bi spet vzletele. Ako poleg ulnjaka stoječe zelje preiščeš, boš v njem našel mrtve bčele, salata njim vendar ne škodi toliko kot selje. (Ver. Fr. Bl.)

Domače stvari.

Hmelinje (hmelna vrv) se tudi lahko prede. To še do-dej celo ni bilo znano. V Belgiji se je činila prva skušnja. Kedar se je hmel pobral, se je hmelinje v koščeke razrezalo (2 — 4 čevlje dolge) te so se v male snočice zvezali in v vodo položili kot konoplje; kesnej se ž njim ravno tako dela, kot s konopljami t. j. se mora dobro posušiti, otre-ti, omikati in presti. Tako pripravljena hmelinjina preja, da sicer debelo ali vendar prav rabljivo platno. (Prakt. Landw.)

Kako se dobro in dolgo ohrani luk, por (šarlot) Kedar tako imenovan luk, por iz zemlje vzameš ga moraš dobro oprati, na zračno, senčno mesto razdevati, večkrat obrniti in po tem na rešetu v toplo peč djati; čez dan večkrat zmešati in tako dolgo sušiti, dokler se ves tako dobro posuši, da se nima več bati, da bi ti zgnil. V sodu na suhem mestu hranjen, ostane celo čvrst nad jedno leto. (prakt. Landw.)

Kaj je storiti da se ne pokvari volhko seno? Seno, ktero se ni dosti suho spravilo, se mora osoliti, da se ne pokvari. Na 4 - 5 centov sena se izhaja z jednim funtom rdeče soli. J. Ž.

Žive meje glogove. — Glog ali belo trnje (Weisdorn) je naj bolji za žive meje; napravijo pa se take meje tudi lahko zato, ker se gloga na solnčnatem, trdem, svetu povsod dosti nahaja. Ker pa nekteri gospodarje še ne spoznajo, da plotovi iz lat so strašni snedeži lesa, zato je treba jih siliti, da delajo žive plotove. Tako na Tirolskem c. k. logar pl. Ganahl pri izkazovanju lesa in drv iz občinskega gozda le takim lesa in drv dovoljuje, ki vsako leto na svojem posestvu jeden ali dva sežnja glogove žive meje napravijo. („Novice.“)

Kinezi so skrbni gospodarje! Na Kineskem nimajo veliko živine, da bi mogli dobro gnojiti svoje polje ž živinskim gnojem. Njih gnoj so tedaj lanene preše, zmlete kosti in rogovi, saje, pepel, človeški lasje in nohti, posebno pa človeško blato. Kadar Kinezi ali Japanež povabi prijatelja ali znanca v gosti, ga pred odhodom prosi, naj prej ne zapusti hiše, dokler ni od tega, kar je povžil nekoliko pustil pri hiši — za vrt ali polje.

Slovenski župan.

(Dalje.)

Srenjski stroški se plačujejo z srenjskimi dohodki. Če ima pa srenja za kake stroške posebno premoženje (posebni fond) odmenjen, se mora najpred to premoženje rabiti in le tedaj če se s tem premoženjem ne izhaja več, le tedaj se rabijo v ta namen srenjski dohodki. (§ 68.)

Če so pa stroški, katerih župan z navadnimi dohodki ne more poplačati, sme odbor posebno srenjsko priklado sklenoti. Take priklade so:

1. Priklade k neposrednemu (directe) in k užitnemu davku (Verzehrungssteuer.)

2. Priklade in plačila, ki ne spadajo k davku;

3. Priklada je tretjič tudi, če morajo srenjski udje opravljati dela za srenjo, na primer voziti, živino dajati za dela, ktera izvršuje srenja in soseska. (73.)

Navadno se razdeljuje priklada k neposrednemu davku na

vse davke, kolikor jih je v srejni in priklado mora plačevati vsak, kdor sploh davek plačuje, naj že bo srenjski ud ali pa ne. (§ 74.)

Če hoče odbor razpisati novo priklado v ta namen, da se kaj novega napravi, kar bi soseskine dohodke povišalo, ali pa, da se poplača posojilo, ki bi bilo potrebno za to novo naredbo mora poprašati popred volilce. In le tedaj če so tri četrtine volilcev zadovoljne, in če ti volilci tudi tri četrtine vsega neposrednega davka plačujejo, kar ga ima soseska, le tedaj sme odbor novo priklado razglasiti.

Če je tedaj v enej soseski 20 gospodarjev in volilcev, ki na primer plačujejo skupaj 400 gold. neposrednega davka, mora biti zadovoljnih s tako novo priklado 15 takih gospodarjev, ki plačujejo skupaj 300 gold. neposrednega ali navadnega davka. (§ 78.)

Pri takej priložnosti oznani odbor vsem volilcem, da mu je potrebno vedeti njihovo mnenje, odloči jim dan in uro, kdaj naj se zbero, in potem se glasuje. Kdor je zadovoljen da se razpiše nova priklada, reče „da“, komur pa to ni prav, pa „ne“. — Potem sošteje odbor glasove koliko jih je reklo „da“ in koliko „ne“, in koliko plačujejo davka eni in drugi, pa razvidi, če sme razpisati novo priklado ali ne.

Če bi na primer soseska hotela sezidati cegelnico, ali postaviti mlin, ali pa kupiti kako posestvo, kar bi dohodke soseskine zvišalo, ali pa tudi, če hoče v ta namen kje vzeti denarjev na posodbo, sme odbor še le tedaj takej reči sklepati in odločiti, če je tri četrtine vsih volilcev za to, in če ti volilci tudi tri četrtine soseskinega davka plačujejo.

Na primer: Soseska Lipoglavska ali prav za prav njeni odbor je previdel, da bi bilo za soseskino premoženje in sploh za vse sosede jako koristno, da se v Bistriškem potoku postavi mlin. K temu treba privoljenja volilcev, in zato se razglasi naslednje

Oznaniło.

Srenjski predstojnik (župan) daje na znanje, da je srenjski odbor v seji dne 15. majnika 1866 sklenol, da se postavi v Bistriškem potoku mlin, ker bi se s tem srenjski dohodki povišali, gospodarjem pa bi ne bilo treba, daleč v mlin nositi in voziti. Po prevdarku bi se pa morala za to razpisati priklada namreč 20 % (percentov) od navadnega in 10 % od užitnega davka.

Ker je k temu privoljenja vsih volilcev treba, se vabijo, da se zbero prihodnjo nedeljo popoldne ob štirih v županovej hiši, kder se bo o tem glasovalo.

Kdor ne pride, kaže s tem, da je z novo priklado in s tem, da se stavi mlin, zadovoljen.

Srenja Lipoglavska dne 24. majnika 1866.

Jože Samastur l. r. zupan.

Prihodnjo nedeljo se zbero volilci, in ko jim razloži odbor vso zadevo na tanko, se začne glasovanje. — O tem pa

(Dalje prihodnjič.)

Novičar.

Državni zbor.

Dne 3. julija je dovršil državni zbor postavo o delegacijah ter jo po predlogu odborovem sprejel, ki se glasi: Pretehtajoč, da je, po oživljenju ogerske ustave in vsled tega po spremembi postave o državnem zastopu dane 26. februarja 1861 nastala potreba poslati državno delegacijo, ki se ima pod načelom enakosti z deputacijo ogerskega državnega zbora v razgovor sniti o stvareh, ki jih ogerski zakonik o skupnih zadevah prisojuje razpravam teh poslaništev, spoznam, z dovoljenjem obojih zbornic državnega zbora deloma po spremembi opravnika državnega zbora danega dne 31. julija 1861 zaukazati, kakor sledi:

§ 1. Državni zbor ima pravico poslati deputacijo k razpravam, ki se po oživljenju ogerske ustave imajo razpravljati.

§ 2. V to deputacijo ima gospodska zbornica 5, zbornica poslanecev 10 udov voliti.

§ 3. Voli se v vsaki zbornici vsled posebnega sklepa.

Ko se je ta postava v odboru posvetovala, so ji nekteri nasprotovali kačoč, da je s takim dodatkom k opravniku načelo delegacij že priznано, predno se je v zbornici o tem glasovalo. Na to sta Beust in Herbst dvomeče podučila, da je to načelo že bilo prejeto v adresi, kar si naj tudi tisti poslanci zapomnijo, ki mislijo, da je adresa gola „formalnost.“

S to postavo je dualizem dobil podzidek. Državni pečetnik Beust je vladine misli razložil tako: Vlada se je trudila, da se od ogerske strani delegacija kakor naj hitrej odpošlje. V ta namen si je prizadevala tudi zunaj zbornice in ogerski zbor je zato hitrej postopal ker je mislil da se bo Dunajski državni zbor tudi te reči tako poprijel. Da pa to činiti more, je vlada predlog o delegacijah predložila precej po sastanku državnega zbora. Če pa vlada o skupnih zadevah ni predložila nobenega predloga, se je to zgodilo zato, ker takega predloga ni htela predložiti, ki bi se od ogerskih pogodb 67-orice razločeval, da se porazumenje ne pači, onim pogodbam pa pred ni htela pristopiti, predno se državni zbor o stanju teh zadev ne prepriča in pomiri. Po našem bi se tedaj to rektlo blizo takole: Pustili smo Ogrom veljati, kar so želeli v pogodbah 67-orice, da dobimo od ondot delegacijo, in ker smo jo dobili obečano, imate potrditi, česar so Ogriz zahtevali.

Vse one sanjarije, da v veljavnih rečeh o premembi ustave, ker jih imate dve tretjini državnega zbora prejeti, vtegnejo Slovenci, Tirolei in Poljaci biti odločilni glasi, so treznemu premišljevalcu se razkadile, ko meгла ob solncu, če bere: Delegaciji se snidete v razgovor o onih stvareh, ki jih ogerski zakonik jima prisojuje v razpravo. V obnem razgovoru ni nikdo nič govoril in tako se je tudi ta postava sprejela po tretjem branju. Ni treba še posebno omeniti da so s to postavo o delegaciji vsi oziri do posameznih kraljevin in dežel propali. Razun tega je bil na vrsti Van der Strassov predlog, naj se devetorici poslancev naroči izdelati osnovo 1. društvene postave 2. postavo družbovanja.

V seji dne 5. julija so bile skoro same volitve odsekov ali posebnih odborov za osnovo novih postav, prihodnja seja bo sredo 10. julija.

— Kupčija s sadjem na Štajerskem. Na železnici v Gradcu so naložili štajerskega sadja od oktobra 1864 do majnika 1865 leta 85.887 centov, od tega je šlo 70.286 centov na Dunaj in 14.867 centov v Budo na Ogorsko; ostalo se je odložilo na železničnih postajah v Požunu, Badenu poleg Dunaja, Šopronu itd.; 114 centov ga je šlo celo v Varšavo. — Ako se pomisli, da to sadje je samo na eni postaji (graški) iz dežele šlo na prodaj, je pač očitno, da se ga veliko speča po svetu in da je potem sadjereja vredna, da se je loti veliko pridnih rok. („Novice“.)

— Da bi se podignola izvožnja vina iz Štajerske je gospodarska podružnica v Mariboru poslala do vlade prošnjo, naj se davajo darila za izvožnjo vina in mesto plače potrošene, bi se naj poravnalo z pridelovavci. Nadalje si hočejo dati prinesiti pridelovavci na lastne stroške, in tudi podružnica gospodarska, vina za poskušnjo iz naj imenitejših, ptujih, tržnih mest, da zvejo kakošen okus ondašnji ljudje naj bolj ljubijo, da se jim lože pošljejo vina jihovemu okusu prijetna.

— Celi Avstrijski državni dolg je iznesel na koncu leta 1866 2.919.717.689 fl. a. v. od teh grejo na vsakletne obresti in plačila 123.919.536 fl. a. v. Ako se zdajni račun primeri z onim od konca leta 1865, se vidi, da se je dolg zadnje leto, v katerem je res bila velika in nesrečna vojska, za 387.634.540 fl. a. v. povečšal.

Madžarski gospodje so začeli proti Hrvatom nastopati s neslišano energijo (srčnostjo). Tako se čuje iz zanesljivega vira, da bosta tudi službo zgubila dvorna svetovavca Utješenovič in Radivojevič in še mnogi drugi viši vradniki hrvaški. Poprek sežejo nove dualistične naredbe na takovo polje, na katerem jih ne bi bili nikdar iskali.

Baron Sokčević ni več ban hrvaški; na mesto njega je imenovan civilni locumtenens Levin baron Rauch, znani privrženec madžarske stranke. Tudi še neke druge službe so dobili možje madžarske stranke. Za vojaškega poveljnika na Hrvaškem je imenovan fml. Gablenz.

— Groza je celo Evropo preletela, ko se je potrdila strahovita dogodba, da je cesar Maks od Juarezove vojne sodnije bil obsojen in 19. junija vstreljen. Vse Evropejske vlade so taki veliko žalovanje napovedale. Piše se, da je cesarja izdal ali tako rekoč Eskobedu, generalu liberalcev, prodal, jegov general Lopez, na kterega, je cesar naj bolj zaupal. S cesarjem vred je bilo vjeto 14 generalov, med kterimi so se nahajali dovolj poznani, Miramon, Mejco, Castillo, Herrera, in Ramirez, nadalje 18 obrstov, 15

obrstleitenantov, 16 kapitanov, 36 majorov in 338 častnikov; pravi se, da so skorej vsi vstreljeni in celo cesarjevi služabniki obešeni.

— Belgijska kraljica in grof Flandrijski gresta v Miramare, da bi cesarico Charloto pregovorila naj bi se vrnola nazaj v Belgijo.

— Sultan Abdul Aziz je iz Pariza odšel v London. Pravi se, da dojde tudi na Dunaj.

— Preteklo pomlad je mraz v Hrvaški in Slavoniji zlo mnogo gospodarskih pridelkov pokončal. Uradnije so cenile celo škoda više od jednega milijona, kar zneso blizo sedmi del popre vseh dohodkov za gospodarske pridelke v teh deželah.

— Odsek za živinorejo c. k. kmet. društva v Gradcu je sledeče oglašil: „Da bi se živinoreja, ki je prevažna za prihodnost dežele povzdignola in naša domača živinska plemen, ki ravno niso slaba, požlahnila, je štajersko kmet. društvo sklenolo v različnih krajih dežele živinske razstave z darili osnovati.“ Za darila prosi tudi denarne pripomoči.

— Dunajčanje namerjavajo podariti Deak-u častno meščanstvo mesta Dunaja.

— Iz Zagreba se piše, da so tamo hoteli napraviti sere-nado iz Rima domu potujočemu, škofu Strossmajerju, gosposka to je vendar prepovedala.

— V Zagrebu se bode odprla razstava gospodarskih pri-delkov 26. septembra in bode trajala do 5. oktobra.

— Že davno pozabljeni dr. Hlubek zopet čuti potrebo, da bi se o njem kaj govorilo. Iz tega namena menda razlaga v Lw. W. zakaj da je dasiravno rojen Slavjan, vendar le nemškutar. Ne vemo kako pride organ kmetiške družbe štajerske k poslu služiti neslanej Hlubekovej nemškutariji. To pa vemo da si g. dr. Hlubek z tem svojim razlaganjem (kakor nekdanj v deželnem zboru) ni drugega pridobil, kakor nevoljo svojih prijateljev in — smeh svojih nasprotnikov, če je še tako srečen, da jih kaj ima. — Mu storimo tu malo veselje in omenimo njegovo ime!

— Knezoškof Lavantinski Maksimilian so došli 9. julija iz Rima domu.

— V Spanjolski se je punt zlo razširil. General Prim je odšel iz Pariza domu, da se postavi na čelo puntarjev.

— Iz Zagreba se piše 8. t. m. da je Eugen Kvaternik, kateri se je ravno po dani amnestiji iz pregnanstva domu vrnil, spet iz dežele pregnan. — Pred mestno hišo v Portore so postavili dva topova (kononi) kajti se bojijo, da bi se podignol oborožen upor. Prav vgodno bivanje tamo!

Stoletnica ss. Apostelnov v Rimu (29. junija) je bila prav sijajna in veličastna, da se ni nikdo take nadjal. Okoli 100 tisoč ptujcev je bilo v večnem mestu priča, te nena-vadne svečanosti; med njimi blizo 20000 duhovnih in 450 škofov. Med drugimi so sveti Oče Pij deputacijo 100 itali-janskih mest sprejeli, poklonila jim je lep album (bukve za spominek) 25. junija so sprejeli papež 6000 — 10000 duhov-nih in jih ogovorili. Napovedan je že tudi občen crk-veni zbor; čas vendar, kedaj se bo ta sklical, pa še ni naznanjen.

Šolska darila.

Blíža se konec šolskega leta in rodoljubi radi skrbijo za pridne šolarje, da dobijo primerne bukve za šolska darila. Posebnega priporočila so vredne bukve: „Umno kmeto-vanje in gospodarstvo“ izdane po slavni c. kr. kme-tijski družbi v Ljubljani, ki obsegajo vse dele kmetijstva lahko umevno in obširno popisane. Te lepe velike bukve veljajo le 80 novih kraje. pri omenjeni družbi in pri g. Blaz-niku v Ljubljani. Po taki poti sem jih že več razširil in pozneje so si tudi brihtni naši kmetje sami nakupili te vse hvale vredne bukve. Pred vsem moramo skrbeti da se bolj in bolj razširi poduk o umni vinoreji in sadjoreji, za ktere je pri nas milo podnebje, da se prihodki težavnega kmetijs-kega dela pomnožijo, kar je naj več mogoče, če hočemo v vkom priti siromaštvu in revščini.

Častivcem našega pokojnega zgodovinarja A. Krempelj-na bode gotovo všeč zvedeti, da se njegove „Dogodivšine“ dobivajo z lepimi podobami vred po 70 kraje. v Gradcu pri Ferstl-nu. Tudi te bukve bi bile lepo šolsko darilo

Dr. Razlag.

Narodno darilo.

Velečastiti gosp. dr. Razlag J. je poslal 300 „Pesma-ric“, ktere bi se naj razdelile med šolsko mladino Mariborske okolice.

Vsem šolskim predstojnikom tedaj s tem naznanjamo, da dobijo te knjige pri vredništvu „Slov. Gospodarja“. — G. Razlag je teh knjig tudi podaril 500 na koroško, 300 za okolico Ptujsko; v Primorsko 200 in v mnoge druge kraje više 600. Hvala njemu!

Umetnost jugoslovanska.

Gospod J. F. Mike, obrazar in povestni slikar v Za-grebu bode na svetlo dal 12 krasno litograovanih slik. Prva slika: Dolaz Hrvatah v današnju domovinu svojo godine 638. je prišla ravno kar na svetlo. Druga: Lju-tovid čini savez sa Slovenci proti Frankom go-dine 819. pride na svetlo v dveh mesecih in tako poredoma tudi vse druge. Kdor se naroči na te podobe in plača brž pri naročilu 2 gold. za 1. in 12. sliko, prejme vseh 12 po 1 gold. Kdor pa plača 10 gold. na enkrat, dobi celo zbirko. Cena posameznim slikam pa je 1 gld. 60 kr. Kdor si želi kupiti krasno povestnično zbirko, naj se oglasi pri izdatelju samem v Zagrebu, ali pri bukvarju Giontiniju v Ljub-ljani. „Slovenski Gospodar“ priporoča krasno delo vsakemu, posebno pa čitalnicam.

Za Krempeljnov spominek so darovali.

G. Flek, stolni kaplan v Mariboru, 1 fl. G. Stuhec Anton, učitelj v Slov. Bistrici 1 fl. G. Janežič, profesor v Celovcu, 2 fl.

Tržna cena

pretekli teden.

	V Varaž-dinu		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	5	20	5	40	6	—	5	10
Rži	3	—	3	65	4	—	3	10
Ječmena	2	30	3	—	3	50	1	70
Ovsa	1	70	1	60	2	—	1	70
Turšice (kuruze) vagan	3	—	3	40	3	60	3	10
Ajde	2	40	3	—	3	60	2	60
Prosa	2	10	2	80	3	—	—	—
Krompirja	1	21	1	80	—	—	—	—
Govedine funt	—	17	—	22	—	22	—	22
Teletine	—	20	—	24	—	22	—	22
Svinjetine črste funt	—	24	—	—	—	44	—	—
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	8	—	—	—	6	90	7	50
„ 18" „ „	—	—	3	16	—	—	—	—
„ 36" mehkih „	5	50	—	—	5	—	5	50
„ 18" „ „	—	—	3	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	41	—	40	—	40
„ „ mehkega „ „	—	60	—	36	—	40	—	35
Sena cent	1	—	—	70	—	70	—	95
Slame cent v šopah	1	—	—	90	—	45	—	90
„ „ za steljo	—	80	—	60	—	40	—	70
Slanine (špeha) cent	36	—	—	—	—	40	—	—
Jajec, šest za	—	12	—	10	—	—	—	—

Ažijo srebra 122.75.

Narodno drž. posojilo 69.80.

Loterijine srečke.

V Gradcu 3. julija 1867: **52 79 39 10 19**

Prihodnje srečkanje v Gradcu je 17. julija 1867.

Priporočba.

Velika gostovnica pri „Črnem orlu“ (Schwarzer Adler) na grajskem trgu (Burgplatz) v Mariboru se vsem popotni-kom priporoča. Ta gostivnica stoji skoraj sred mesta ni preoddaljena od kolodvora, je celo ponovljena in ima mnogo lepih sob, ki se dobijo po nizki ceni. Skrbi se tudi prav pridno za snago, dobro jed in pijačo in za izvrstno postrežbo.

Antonija Tisso, gostivničarka.

Listnica vredništva.

G. M. S. v Gradcu. Kakor nam je iz dobrega vira znano, se slo-vensko-ruska slovnica že piše.